

БІЗНЕС-ЕТИКА

Викладач: . д-р філос.н., професор Шавкун Ірина Григорівна

Кафедра: ділової комунікації, 6 корпус, ауд. 409

E-mail: shavkun@znu.edu.ua

Телефон: (061)2894110

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти		Бізнес-адміністрування, Менеджмент організацій, Логістика, Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, Менеджмент ЗОКС магістерський				
Статус дисципліни		вибіркова				
Кредити ECTS	3	Навч. рік	2023-2024	Рік навчання	Тижні	14
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів ¹		1	Лекційні заняття – 14 Практичні заняття – 14 Самостійна робота – 62	
Вид контролю	Залік					
Посилання на курс в Moodle			https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6514			
Консультації:			особисті – за розкладом, УІ корпус, ауд. 407 дистанційні - ZOOM			

ОПИС КУРСУ

Мета курсу. - надати студентам відповідний обсяг знань, необхідний для майбутньої професійної діяльності в царині бізнес-адміністрування, намітити основні шляхи і методи подальшого перетворення набутих знань у стійкі і міцні етичні переконання.

Завдяки комплексному підходу вивчення теоретичних засад бізнес-етики сприяє усвідомленню сутності, основних принципів, проблем розбудови ділових стосунків. Аналіз етичних норм у діяльності організацій дозволяє визначити і освоїти основні етичні значення ролі місця керівника в управлінні організації при ухваленні менеджерських рішень, а також зрозуміти роль і призначення моралі як однієї з найбільш важливих форм нормативної регуляції поведінки людей.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент зможеться:

знати:

- етичні нормативи управлінської діяльності;
- стилі керівництва, етику поведінки керівника і підлеглого, особливості їхніх взаємин;
- стратегію етичної поведінки в діловому світі;
- культурні, національні і релігійні особливості трудової етики;
- історію етики задля кращого розуміння і опанування ідеї, якісна моральна етика означає ефективний бізнес;

вміти:

- застосовувати вимоги професійної етики у своїй майбутній професійній діяльності;

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

- розрізняти етичну та неетичну поведінку;
- визначати коректні способи вирішення спірних питань і конфліктних ситуацій;
- аналізувати механізми підвищення етичного рівня організації;
- застосовувати норми ділового протоколу під час ведення професійних переговорів і оформлення контрактів;
- виховувати в собі особистість, спираючись на принципи відповідальності, чесності, професіоналізму, поваги до інших;
- моделювати кар'єру і підтримувати прагнення персоналу до професійного розвитку.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани практичних занять, методичні рекомендації до виконання практичної, самостійної та індивідуальної роботи, глосарій курсу, контрольні завдання та рекомендації для студентів заочної форми навчання, список рекомендованої літератури з електронними посиланнями розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=689>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Обов'язкові види роботи:

Атестаційний тест 1 (тах 10 балів) наприкінці 1 змістового модулю курсу. Відбувається у вигляді електронного тесту, що генерується методом випадкових чисел, кількість питань – 20, кількість спроб – 3, метод оцінювання – середня оцінка за результатами 3 спроб.

<https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=35464>

Тест 1 для контролю виконання самостійної роботи (тах 10 балів) наприкінці 1 змістового модулю курсу. Відбувається у вигляді електронного тесту, що генерується методом випадкових чисел, кількість питань – 20, кількість спроб – 3, метод оцінювання – середня оцінка за результатами 3 спроб

<https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=35465>

Атестаційний тест 2 (тах 10 балів) наприкінці 2 змістового модулю курсу. Відбувається у вигляді електронного тесту, що генерується методом випадкових чисел, кількість питань – 20, кількість спроб – 3, метод оцінювання – середня оцінка за результатами 3 спроб.

<https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=35466>

Тест 2 для контролю виконання самостійної роботи (тах 10 балів) наприкінці 2 змістового модулю курсу. Відбувається у вигляді електронного тесту, що генерується методом випадкових чисел, кількість питань – 20, кількість спроб – 3, метод оцінювання – середня оцінка за результатами 3 спроб.

<https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=35467>

Детальні рекомендації та вимоги до виконання тестування викладені на платформі Moodle у відповідному розділі.

Додаткові види роботи:

Індивідуальне завдання 1 (тах 5 балів) наприкінці 1 змістового модулю курсу. Передбачає підготовку електронної презентації на одну з тем 1 модулю за вибором студента.

Індивідуальне завдання 2 (тах 5 балів) наприкінці 2 змістового модулю курсу. Передбачає підготовку електронної презентації на одну з тем 2 модулю за вибором студента.

Детальні рекомендації та вимоги до підготовки індивідуального завдання викладені на платформі Moodle у відповідному розділі.

Підсумкові контрольні заходи (тах 40 балів):

Підсумковий тест відбувається у вигляді електронного тесту, що генерується методом випадкових чисел, кількість питань – 30, кількість спроб – 3, метод оцінювання – середня оцінка за результатами 3 спроб.

Детально рекомендації та вимоги до підсумкового тесту викладені на платформі Moodle у відповідному розділі.

<https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=35468>

Захист індивідуального завдання 1 (тах 5 балів) наприкінці 1 змістового модулю курсу.

Захист індивідуального завдання 2 (тах 5 балів) наприкінці 2 змістового модулю курсу.

Захисти відбуваються на практичних заняттях і передбачають демонстрацію студентом навичок публічного виступу та володіння матеріалом за обраною темою у ході обговорення у режимі «питання - відповідь».

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (тах 60%)			
Змістовий модуль 1 (розділ 1)	Атестаційний тест 1	наприкінці 1 змістового модулю курсу.	10
	Тест 1 для контролю виконання самостійної роботи	наприкінці 1 змістового модулю курсу.	10
	Індивідуальна робота 1	наприкінці 1 змістового модулю курсу.	5
Змістовий модуль 2 (розділ 2)	Атестаційний тест 2	наприкінці 2 змістового модулю курсу.	10
	Тест 2 для контролю виконання самостійної роботи	наприкінці 2 змістового модулю курсу.	10
	Індивідуальна робота 2	наприкінці 2 змістового модулю курсу.	5
Підсумковий контроль (тах 40%)			
Підсумковий тест		наприкінці семестру	30
Публічний захист індивідуального завдання 1 і 2			10
Разом			100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид	Тема заняття	Контрольний захід	Кількість балів
---------------	--------------	-------------------	-----------------

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
Силабус навчальної дисципліни

заняття				
Тиждень 1-2		<i>Атестаційний тест 1</i> https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=354641	10	
Лекція 1-2 Практичне заняття 1	Етика бізнесу: генеза, цілі, завдання, типологія			
Тиждень 3-4			<i>Тест 1 для контролю виконання самостійної роботи</i> https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=35465	10
Лекція 3-4 Практичне заняття 2	Етика менеджменту: становлення, цілі, завдання			
Тиждень 5-6		<i>Індивідуальне завдання 1</i> <i>Обговорення-дискусія на парі. Опитування теоретичного матеріалу</i>	5	
Лекція 5-6 Практичне заняття 3	Етичні норми і етичні імперативи ділового спілкування.			
Тиждень 7-8			5	
Лекція 7-8 Практичне заняття 4	Етика бізнесу і діловий етикет			
Тиждень 9-10		<i>Атестаційний тест 2</i> https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=35466	10	
Лекція 9-10 Практичне заняття 5	Принципи етики бізнесу			
Тиждень 11-12			<i>Тест 2 для контролю виконання самостійної роботи</i> https://moodle.znu.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=35467	10
Лекція 11-12 Практичне заняття 6	Проблеми макро- і мікроетики бізнесу			
Тиждень 13-14		<i>Індивідуальне завдання 2</i> <i>Обговорення-дискусія на парі. Опитування теоретичного матеріалу</i>	5	
Лекція 13-14 Практичне заняття 7	Проблеми етики рекламної діяльності			
Лекція 15-16 Практичне заняття 8	Цивілізаційні особливості етики бізнесу.			

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Герет Т., Клоноскі Р. Етика бізнесу. К-Основа, 1999.
2. Палеха Ю.І. Ділова етика. К.-Видавництво Європ. ун-т у, 2004.
3. Шавкун І.Г. Етика бізнесу. Навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки «Менеджмент». URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2010/10/etyka_biznesu_pos.pdf
4. Шавкун І.Г. Етика бізнесу. Навчально-методичний посібник до виконання самостійної та індивідуальної робіт для студентів напряму підготовки «Менеджмент». URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2010/09/etyka_biznesu.pdf
5. Шавкун І.Г., Дибчинська Я.С. Етика бізнесу: навчальний посібник для студентів напряму підготовки «Менеджмент» денної та заочної форм навчання. Запоріжжя: ЗНУ, 2013. 120 с.
6. Шеломцев В. Етикет і сучасна культура спілкування. К.іів Лібра, 2003. 416 с.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрядування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрядування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрядування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрядування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога Марті Ірини Вадимівни (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: uv@znu.edu.ua Гаряча лінія: Тел. (061) 228-75-50

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>